

UPPSLAGET

INGVAR PERSSON

Detta spel har jag låtit såväl lärare, lärarkandidater som elever utföra skriver *Ingvar Persson*, Skärholmen, om spelet *Plump*. Det brukar vara populärt.

Uppslaget denna gång handlar om två huvudräkningsspel, dels *Plump* och dels *Bingo*.

Huvudräkningsspelet Plump

Materiel

Spelplan (1—42), tre tärningar samt penna

Utförande

Man bör vara tre eller fyra spelare. Med endast två blir spelet inte lika intressant.

Spelare nr 1 slår alla tre tärningarna samtidigt. Med användande av alla kända räkneoperationer och skrivsätt ska tärningarnas tre tal kombineras till *ett* tal. Detta tal markeras med ett kryss på spelplanen och ger då *1 poäng*.

Om tärningarna visar 2, 3 och 4 kan detta kombineras på t ex något av följande sätt:

$2 + 3 + 4 = 9$, $2 - 3 + 4 = 3$, $2^3 \cdot 4 = 32$,
o s v.

Sedan följer nästa spelare osv.

Spelets möjligheter ökar successivt.

Låt oss säga att spelare nr 1 valde ruta 24 dvs $2 \cdot 3 \cdot 4$.

Spelare nr 2 slår. Om han då lyckas kombinera sina tärningstal så att han når någon ruta som gränsar till 24, (16, 17, 18, 23, 25, 30, 31 eller 32) så får han 1 p + 1 gränspoäng = 2 p. Man strävar alltså efter att komma *intill* redan ifyllda rutor. Spelare nr 2 lyckades få 18 exempelvis, vilket ger 2 p.

Om spelare nr 3 nu kan pricka nr 17 eller 25 (se spelplanen) får han 1 p + 2 gränspoäng = 3 p. (Rutorna 17 och 25 gränsar till både 24 och 18.)

Det gäller att få så många poäng som möjligt.

Maximalt kan en *träffa* ge 9 poäng. (Se ex.)

Lyckas man *inte* träffa någon tom ruta får man en *PLUMP*.

Svårigheten ökar efterhand. Spelare med fyra plumpar är utesluten. Spelare med minst antal plumpar är vinnare när spelet avbryts. Vid lika antal plumpar vinner den med högsta antalet poäng.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42

Exempel

32 ger här 9 poäng

18 ger här 5 poäng

17 ger här 4 poäng

27 ger här 3 poäng

10 ger här 2 poäng

12 ger här 1 poäng

Kommentarer

Spelet är mycket flexibelt. Man kan komma överens om olika sätt att "gå ut".

Efter några gånger kan man bestämma att tidsbegränsa betänketiden (30 sek—1 min) efter varje kast. Alternativt kan spelare tilldelas totaltid som i schack, men det blir svårare att administrera.

Spelplanen kan utökas eller avgränsas. Antalet tillåtna beräkningar kan ändras liksom antalet tärningar.

Spelet ger övning i alla räkneoperationer, användande av prioriteringsregler och parentesregler, räkning med potenser och faktultet, . . .

OBS!

Den spelare som slagit och valt en ruta avkrävs alltid en förklaring — *Hur fick du det?*

Detta ger anledning till diskussioner och kommentarer: "Va listigt", "Så här tänkte jag", "Du kunde också ha fått" . . .

PLUMP

Materiel

Tre tärningar och penna.

Regler

Spelare med minst antal plumpar vinner.

Spelare med fyra plumpar är utslagen.

Vid lika antal plumpar är spelare med flest poäng vinnare.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42

Spelare (namn)

Plumpar

Poäng

1

2

3

4

Huvudräkningsträning med BINGO

Materiel

Ett blad med 15 Bingobricker till varje elev.

Lista med tal t ex 1—60 för läraren. (Se bilagor.)

Utförande

Läraren läser från sin lista. Eleverna räknar, antecknar och prickar av på sin spelbricka. Den som först får fyra i rad vågrätt, lodrätt eller diagonalt och ropar *Bingo* har vunnit.

Kommentarer

Varje elev bestämmer själv vilka tal som ska vara med på *brickan*.

Läraren bestämmer talområdet, t ex 0—50. Brickan ska vara ifylld i förväg, t ex som hemuppgift.

Läraren antecknar för egen del vilka tal som använts. När en elev ropar *Bingo* får han tala om vilka tal han har i rad. Om dessa finns med (är rätt) är eleven dagens segrare. Därefter går läraren igenom vilka tal som fanns med i uppräkningsen och eleverna kontrollerar hur många rätt de har.

Den som fått *Bingo* tre gånger får ett pris.

Dessutom kan etappmål läggas in t ex först till 100 rätt o s v.

Spelet kan vara lämpligt som avslutning på ett dubbelpass. Det är enkelt att genomföra och samma spelplan (blad) används 15 gånger. Tävlingsmomentet lockar och man måste både ha tur och räkna rätt för att vinna.

Talområde och beräkningar kan varieras allt efter årskurs och aktuella moment.

Här bifogas två listor som exempel. (Det går fort att skriva nya listor.)

- 10 $5+5, 2 \cdot 5, 30-20, 25-15, 49-39$
- 11 $5+6, 3+8, 21-10, 37-26, 43-32$
- 12 $6+6, 2 \cdot 6, 8+4, 15-3, 18-6, 48-36$
- 13 $11+2, 8+5, 6+7, 16-3, 22-9, 2 \cdot 6+1, 43-30$
- 14 $2 \cdot 7, 6+8, 2 \cdot 4+6, 29-15, 50-36$
- 15 $8+7, 6+9, 19-4, 22-7, 2 \cdot 6+3$
- 16 $4 \cdot 4, 2 \cdot 8, 9+7, 46-30, 30-14, 2 \cdot 4+8$
- 17 $13+4, 8+9, 23-6, 37-20, 3 \cdot 4+5$
- 18 $2 \cdot 9, 3 \cdot 6, 23-5, 2 \cdot 6+6, 28-10, 31-13$
- 19 $15+4, 11+8, 49-30, 36-17, 3 \cdot 5+4$
- 20 $4 \cdot 5, 11+9, 40-20, 47-27, 4 \cdot 4+4$
- 21 $7 \cdot 3, 15+6, 11+10, 30-9, 43-22, 3 \cdot 5+6$
- 22 $2 \cdot 11, 18+4, 29-7, 45-23, 3 \cdot 6+4$
- 23 $17+6, 11+12, 30-7, 37-14, 4 \cdot 5+3$
- 24 $6 \cdot 4, 8 \cdot 3, 2 \cdot 12, 32-8, 3 \cdot 6+6, 48-24$
- 25 $5 \cdot 5, 19+6, 33-8, 3 \cdot 7+4$
- 26 $21+5, 17+9, 30-4, 33-7, 6 \cdot 4+2$
- 27 $3 \cdot 9, 13+14, 30-3, 35-8, 3 \cdot 3 \cdot 3$
- 28 $4 \cdot 7, 30-2, 48-20, 43-15, 3 \cdot 8+4$
- 29 $25+4, 31-2, 3 \cdot 7+8, 49-20$
- 30 $6 \cdot 5, 2 \cdot 15, 18+12, 50-20, 5 \cdot 5+5$
- 31 $20+11, 15+16, 39-8, 51-20, 4 \cdot 7+3$
- 32 $4 \cdot 8, 30+2, 20+12, 42-10, 49-17$
- 33 $29+4, 20+13, 39-6, 44-11, 4 \cdot 7+5$
- 34 $20+14, 38-4, 4 \cdot 8+2, 50-16$
- 35 $7 \cdot 5, 29+6, 39-4, 3 \cdot 11+2$
- 36 $4 \cdot 9, 6 \cdot 6, 31+5, 40-4, 49-13, 3 \cdot 12$
- 37 $32+5, 20+17, 4 \cdot 9+1, 5 \cdot 7+2, 43-6$
- 38 $33+5, 23+15, 6 \cdot 6+2, 45-7, 2 \cdot 19$
- 39 $35+4, 20+19, 4 \cdot 8+7, 48-9, 3 \cdot 13$
- 40 $20+20, 8 \cdot 5, 27+13, 49-9, 7 \cdot 5+5$
- 41 $35+6, 49-8, 6 \cdot 6+5, 60-19$
- 42 $6 \cdot 7, 30+12, 4 \cdot 9+6, 51-9, 3 \cdot 14$
- 43 $39+4, 49-6, 6 \cdot 7+1, 7 \cdot 5+8, 60-17$
- 44 $38+6, 48-4, 4 \cdot 11, 4 \cdot 10+4, 6 \cdot 6+8$
- 45 $5 \cdot 9, 25+20, 55-10, 6 \cdot 7+3$
- 46 $41+5, 55-9, 8 \cdot 5+6, 26+20, 2 \cdot 23$
- 47 $42+5, 53-6, 6 \cdot 7+5, 23+24$
- 48 $6 \cdot 8, 41+7, 30+18, 7 \cdot 6+6$
- 49 $7 \cdot 7, 41+8, 53-4, 60-11$
- 50 $5 \cdot 10, 39+11, 57-7, 6 \cdot 8+2, 68-18$

Låg- och mellanstadiet

BINGO (0 - 50)

- 0 $6-6, 7 \cdot 0, 15-15$ osv
- 1 $11-10, 1 \cdot 1, 2-1$ osv
- 2 $2 \cdot 1, 11-9, 49-47, 31-29$
- 3 $2+1, 50-47, 22-19$
- 4 $2+2, 2 \cdot 2, 16-12, 13-9$
- 5 $2+3, 5 \cdot 1, 15-10, 34-29$
- 6 $3+3, 2 \cdot 3, 2+2+2, 20-14, 43-37$
- 7 $2+2+3, 1 \cdot 7, 20-13, 26-19$
- 8 $2 \cdot 4, 5+3, 10-2, 30-22, 35-27$
- 9 $6+3, 3 \cdot 3, 5+4, 10-1, 20-11, 45-36$

Högstadiet

BINGO (0 - 61)

- 0 $12-3 \cdot 4, 7^0-3^0, 2 \cdot 9-3 \cdot 6, 2^4-4^2$
- 1 $1^7, 7 \cdot 3-4 \cdot 5, (-1)^2, \sqrt{1}, 3^2-2^3, 6^0$
- 2 $71-69, 2^1, \frac{100}{50}, \frac{64}{32}, \frac{2^4}{(2 \cdot 4)}, 3^1-3^0, \sqrt{4}$
- 3 $\frac{60}{20}, 82-79, \sqrt{9}, 2^1+5^0, 6 \%$ av 50
- 4 $\frac{24}{6}, \frac{84}{21}, \sqrt{16}, \frac{4^3}{4^2}, \frac{100}{25}, 2 \%$ av 200

- 5 $\frac{125}{25}, \sqrt{25}, 84 - 79, 402 - 397, \dots$
- 6 $1 + 2 + 3, \sqrt{36}, 4 \cdot 7 - 22, \sqrt{4} \cdot \sqrt{9}, 30 \%$ av 20
- 7 $1 + 2 \cdot 3, \frac{49}{7}, \sqrt{49}, 56 - 7 \cdot 7, 65 - 58, 103 - 96$
- 8 $2 \cdot 2 \cdot 2, 2^3, 2^2 + 2^2, \sqrt{64}, 45 - 37, 503 - 495$
- 9 $3^2, \sqrt{81}, 2^3 + 3^0, \frac{45}{5}, 98 - 89, 3^2 \cdot 3^0$
- 10 $5^2 - 3 \cdot 5, \sqrt{100}, 3^2 + 3^0, 6 \cdot 5 - 5 \cdot 4, 109 - 99$
- 11 $\frac{44}{4}, 137 - 126, 2^3 + 3, 3^2 + 2, \dots$
- 12 $2^4 - 4, 4^2 - 2^2, \frac{36}{3}, \frac{48}{4}, 63 - 51, 61 - 49$
- 13 $74 - 61, 82 - 69, 2^3 + 5^1, 5 + 2 \cdot 4, \sqrt{36} + 7$
- 14 $111 - 97, \frac{42}{3}, \sqrt{4} \cdot \sqrt{49}, 6 + 4 \cdot 2, 7 \%$ av 200
- 15 $\frac{30}{2}, \frac{60}{4}, 2^3 + 7^1, 75 - 60, 84 - 69, \dots$
- 16 $2^4, 4^2, 4^2 \cdot 4^0, \frac{4^2}{4^0}, \frac{48}{3}, 35 - 19, \dots$
- 17 $\frac{34}{2}, 3 + 2 \cdot 7, 316 - 299, \frac{51}{3}, 3 \cdot 3 + 8, 2^3 + 3^2$
- 18 $3^2 \cdot 2, 47 - 29, \frac{36}{2}, \frac{54}{3}, 3^3 - 3^2, 2 \cdot 7 + 4$
- 19 $36 - 17, 3 + 4 \cdot 4, 49 - 30, 25 - \sqrt{36}, \frac{38}{2}$
- 20 $4 + 4^2, 68 - 48, \frac{100}{5}, \frac{10^2}{\sqrt{25}}, \frac{60}{3}, 10 \%$ av 200
- 21 $3^0 + 4 \cdot 5, 6 + 3 \cdot 5, \frac{42}{2}, 3 \cdot \sqrt{49}, 32 - 11$
- 22 $2 + 2 \cdot 10, \frac{44}{2}, 65 - 43, 60 - 38, \sqrt{4} \cdot 11$
- 23 $17 + 2 \cdot 3, \frac{46}{2}, 3 + 4 \cdot 5, 137 - 114, 5 \cdot 6 - 7$
- 24 $2 \cdot 12, \frac{48}{2}, 2^3 \cdot 3, 2^2 \cdot 6, \frac{96}{4}$
- 25 $5^2, 2^5 - 7, 115 - 90, \frac{75}{3}, \frac{125}{5}$
- 26 $2 \cdot 13, \frac{52}{2}, 34 - 8, \frac{104}{4}, 120 - 94$
- 27 $3^3, 3^3 \cdot 3^0, \sqrt{9} \cdot \sqrt{81}, 13 + 14, 50 - 23, 45 - 18$
- 28 $\sqrt{16} \cdot 7, \frac{56}{2}, 5^2 + 3, 34 - 6, 119 - 91$
- 29 $5 \cdot 5 + 4, 48 - 19, 5 + 3 \cdot 8, \frac{58}{2}$
- 30 $2^5 - 2, \frac{90}{3}, \frac{120}{4}, 5 \cdot \sqrt{36}, 13 + 17, 3^3 + 3$
- 31 $\frac{62}{2}, 15 + 16, 129 - 98, 6 + 5 \cdot 5$
- 32 $2^5, \sqrt{16} \cdot \sqrt{64}, 149 - 117, \frac{64}{2}, \frac{96}{3}$
- 33 $3 \cdot 11, \frac{99}{3}, 3^3 + 2 \cdot 3, \frac{66}{2}$
- 34 $2 \cdot 17, \frac{68}{2}, \frac{102}{3}, 51 - 17, 96 - 62$
- 35 $\frac{70}{2}, 6^2 - 1^0, \frac{105}{3}, 51 - 16, 27 + 8$
- 36 $6^2, 2^5 + 2^2, 2^2 \cdot 3^2, 3 \cdot 12, \frac{72}{2}$
- 37 $50 - 13, 19 + 18, \frac{74}{2}, 127 - 90$
- 38 $6^2 + 2, 51 - 13, \frac{76}{2}, 6 \cdot 7 - 4$
- 39 $3 \cdot 13, 6 \cdot 5 + 4 + 5, \frac{78}{2}, 7 \cdot 7 - 10$
- 40 $2^3 \cdot 5, \frac{120}{3}, \frac{80}{2}, 7^2 - 3^2, 119 - 79$
- 41 $5 \cdot 7 + 6, 7^2 - 2^3, 6 \cdot 6 + 5, 20 + 21$
- 42 $2 \cdot 3 \cdot 7, 6 + 4 \cdot 9, 151 - 109, \frac{84}{2}$
- 43 $51 - 8, 63 - 20, 7 + 6 \cdot 6, \frac{86}{2}$
- 44 $4 \cdot 11, \frac{88}{2}, 4 \cdot 4 \cdot 4 - 4 \cdot 5, 4 \cdot 9 + 8$
- 45 $\frac{90}{2}, \frac{135}{3}, 51 - 2 \cdot 3, 8 \cdot 5 + 5, 3^2 \cdot 5$
- 46 $2 \cdot 23, \frac{92}{2}, 51 - 5, 136 - 90, 145 - 99$
- 47 $52 - 5, 5 + 6 \cdot 7, \frac{94}{2}, 6 \cdot 8 - 1$
- 48 $2^3 \cdot 2 \cdot 3, 3 \cdot 16, 2 \cdot 24, \frac{96}{2}, 21 + 27$
- 49 $7^2, 140 - 91, 13 + 36, \frac{98}{2}$
- 50 $\frac{100}{2}, 2 \cdot 5^2, 7 \cdot 8 - 6, 25 \%$ av 200
- 51 $3 \cdot 17, 9 \cdot 6 - 3, 7^2 + 2, 64 - 13$
- 52 $6 \cdot 9 - 2, 2 \cdot 26, \frac{104}{2}, 8 \cdot 7 - 4$
- 53 $6 \cdot 8 + 5, \frac{106}{2}, 150 - 97, 247 - 194$
- 54 $3^2 \cdot 6, \frac{108}{2}, 2 \cdot 27, 2 \cdot 3^3, 100 - 46$
- 55 $5 \cdot 11, \frac{110}{2}, 5^2 \cdot 2 + 5, 140 - 85$
- 56 $8 \cdot 7, 2^3 \cdot 7, 2 \cdot 28, \frac{112}{2}, 149 - 93$
- 57 $6 \cdot 10 - 3, 3 \cdot 19, \frac{114}{2}, 70 - 13, 48 + 9$
- 58 $10 + 6 \cdot 8, 8 \cdot 8 - 6, 2 \cdot 29, \frac{116}{2}$
- 59 $70 - 11, 3 + 7 \cdot 8, \frac{118}{2}, 90 - 31$
- 60 $4 \cdot 15, 5 \cdot 12, \frac{120}{2}, 3 \cdot 4 \cdot 5, 8^2 - 2^2$
- 61 $9 \cdot 8 - 11, \frac{122}{2}, 8 \cdot 7 + 5, 99 - 38$

BINGO

